

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Augustus 4-ik napján, 1815-dik esztendőben.

B é t s.

A' leg közelebb eltelt nyári két holnapokban olly különös volt az idő járása, hogy arról emlékezetet tenni, és a' M. Kurir tisztelt Olvasóival is közleni érdemesnek itéljük. A' múlt Juniushnak első napjaiban középszerű melegség volt, a' melly mindazáltal léptsönként mindenkor nevedett, mind addig, míg azon holnapnak 17-ik napján a' *Reamur* melegmérő tsőjében a' nullán fellül 23 $\frac{1}{2}$ grádusra lépett, a' melly ebben az esztendőben legnagyobb meleg volt. Azon holnap 21-ik napján két menydörgés esett, az egyik délelőtt 9 órakor, a' másik délután 4 órakor, mellyek annyira meghivesítették a' levegő eget, hogy a' nevezett melegmérő Jun. 24-dik, 25-ik, 26-ik és 27-ik napjain este mindenkor a' nullán fellül 9 gráduson állott, a' melly a' nyári naptérítő kerületben rendkívül való dolog volt. Minekutánna a' következett napokon a' thermometrum avagy melegmérő egykevésre felemelkedett volna, a' következett Julius 8-ik napján ismét 9 grádussal volt a' nullán fellül; ezen naptól olta minden nap nevedett a' melegség Julius 19-dik napjáig, a' mellyel a' melegmérő ismét 9 grádusig nevedett a' nullán fellül; de az ezen napon történt ég dörgés és az azt követett essős idő a' melegnapokat ismét megenyhítette.

A' *Levegőmérő* (barometrum) ebben a'

két holnapban t. i. Juniushban és Juliusban csak nem mindenkor 3 hüvelykkel és 5 lineával állott alább az ide való tsillagvisgáló toronynak levegőmértéke szerint, kivéven Junius 16-ik és 28-ik; és Jul. 13, 14, és 15 napjait, a' mellyeken egynéhány lineával felljebb állott.

Junius holnap első felében több meleg és tsendes napok voltak, hanem azon holnapnak 14-ik napjától kezdvén egész Julius végéig mindenkor felhős volt az ég, ugyannyira, hogy csak Jun. 10-ik, és Julius 5, 6, és 13-ik napjai voltak tiszták.

Junius holnapban 8; Juliusban 9 ég dörgések hallattak; Juniushban 16, Juliusban 18 napokig esett az esső — Juniush első felében, mellyben több világos és vidám napok voltak, gyakorta dél és napkeletközi szél fújt; mindazáltal azon holnapnak közepétől fogva, Juliusnak végezetéig mindenkor napnyugoti és észak közt való szelek uralkodtak, mellyek itten mindenkor essőthozó szeleknek tartatnak. — Mind ezekből azt lehet kihuzni, hogy a' most folyó 1815 esztendő, mint szinte az elmúlt két utolsó esztendők a' nedves esztendők közé fog számláltatni; következésképen *Pilgram Antalnak* jövendő mendása befogtellyesedni, a' ki a' maga időjárásával irt könyvébe e' folyó esztendőt a' nedvesek közzé számlálta.

A' Magyar Udvari Felsőleges Cancellá-

riánál eddig mint Practicans szolgált Titt. *Sellyey Sámuel* ur, szorgalmatos szolgálójára 's alkalmas tehetségére való tekintetből, ugyan ezen F. Cancelláriánál Accesistává 's hites udvari Notariussá nevezetett.

Norvegia Ország.

Friss emlékezetében lehet a' két Magyar Hazának, hogy Norvegia, melly az Európai Országok közt nem utolsó helyet érdemel, és 350 német mértföldre terjed kianak hosszúsága, az elmúlt 1814 eszt. különös ország akart lenni, és a' Fels. *Dániai* Királynak testvér ötsét *Krestely* Hertzeget választotta magának uralkodó Fejedelméül; de mivel a' szövetséges Fejedelmek a' Bécsi Congressusban másképpen gondolkoztak, és azon országot Svétzia Országgal kívánták öszvekapcsolni, ennek a' derék északi nemzetnek feltett szándéka el nem sült. Ez a' sok tetteiről emlékezetes ország *Christiania* városában közönséges gyűlést tartván a' Svéczia országgal való öszvekaptsoltatása 's a' Királynak megkoronáztatása a' közelebbi Julius hónapban tökéletességre ment.

A' Norvegiai országgyűlésnek elkezdődése után következő orációt mondott a' Király az öszvegyült Karok és Rendek közt:

„*Norvégiának* jó Urai és Férfiai! Előülő Uram, 's a' Norvegiai közönséges Gyűlésnek minden tagjai! Mivel a' most végződött rendkívül való országgyűlése a' maga tanátskozásait elvégzette, az én kedves fiam Koronaörökös Eő Kir. Herczégse bizonyosokká tette annak tagjait, hogy mivel az északi félszigetnek régen ohajtott az iránt való kívánsága, hogy *Scandináviának* mind két Orzága öszvekaptsoltasson, már tökéletességre ment, Mi is azon fogunk jövőendőben iparkodni, hogy magunkat az *Európai* nemzetek közt a' mi boldogságunk és egyességünk által megkülömböztessük. — A' száraz *Európának* békessége akkor állandónak lenni láttatott, azonközben nagy és meghatározó történetek estek e' vi-

lagon, és új ábrázatot láttatott *Európa* magára öltözni. A' hódoltatásnak lelke megszünni láttatott; a' minden Hatalmasságoknak szükséges tsendesség a' közönséges békességnek visszaterését ígerte. A' nagy politicusok, sőt magok a' világi biztosok is méltó jussal reménylhettek, hogy az a' közönséges békesség egy fél századig állandóúl meg fog maradni.“

„Melly szerentsés volnék, ha ezen gondolatra támaszkodhatnék, ha a' ti böltsességtek és királyotokhoz való szeretetetek engemet és fiamat azzal biztathatnának, hogy azon utat választhatom, 's azon eszközökhöz nyulhatok, mellyek szükségesképpen kívántatnak arra, hogy ezen igen régi országban *Norvegiában* nem egynéhány szempillantatot tartó, hanem az industrián (iparkodáson) kereskedésen, és földmivelésen igazán fundáltatott és megjobbitatott világi boldogságot visszahozhatnánk.“

„Azonközben ezen iparkodásunknak közepette is ujjabb próbáját mutatta az Isteni gondviselés annak, hogy az embereknek reménységek és öszvevetések tántorgó oszlopon építetik. Újban egy különös jelenség mutogatja magát, és az ő lakosainak vére, melly olly gyakran és felette megáztatta a' földet, annak elpusztított környekein ismét folyni láttatik. — A' *Scandinaviai* félsziget ugyan geografiai fekvésére nevezve azt reménylheti, hogy a' jelenvaló szerentsétlen időpontban tsendességben élhet, a' melly tsendességet hijába reménylhetik más nemzetek; de mivel az egész *Európa* háborús körülállások közzé van helyheztetve, mivel sok hadakozó nemzetek, mellyek az ő hazájok mellett való hadakozásban nagy hadi bátorságot és áldozatokat mutatnak, hát mi első legyünk-e, a' kik szent kötelességünket elmulatjuk, a' midőn arra a' bátorságra támaszkodunk, mellyet a' mi országunk fekvése nekünk adott. — Ha szinte a' mi Országunk határait kiterjeszteni nem kívánjuk is, és a' mi hadi ditsőségünket öreg-

biteni nem igyekezünk is; mindazáltal azt kell kívánnunk, hogy Európa tsendességben, és békkességben élhessen; de ezt a' szerentsét, mellyet mi más nemzetek felett elérni kívánunk, tellyes tehetségünk szerént, igyekezzünk magunknak megszerezni. A' szabadságot szerető nemzeteknek el nem kell felejteni a' haza szeretetét, és azt az állandó szándékot, hogy a' magok megmaradásokért mindeneket feláldozni készek legyenek.“

„*Norvegiának* jó Urai, és Férfiai! Illyen gondolatokkal szükség magatokat az idő környülállásaihoz alkalmaztatni, és a' *Svédziai* nemzettel együtt mindazt, a' mi annak ditsőségét és boldogságát állandóvá teszi, eszközteni igyekezni, és olly magatok meghatározásával lenni, melly által mindazoknak az eszközöknek megfelel, a' mellyekhez ti a' ti tanátskozástokban nyulhattok.

Jó példátok vagyon a' Svédziai nemzetben az iránt, hogy az a' ti jussaitokat és szabadságtokat mindenkor méltó tekintetben fogja tartani, mellyet ez a' nemzet nem régiben meg is esmért, 's annak örökös megtartására magát le is kötelezte, és én tökéletesen megvagyok azról győződve, hogy ti, *Norvegiának* jó Urai és Férfiai! az által a' bal iteletekről üres lélek által vagytok lelkesítettve, melly sem az idő sem tapasztalás nélkül nem szükkölködik, hogy ti a' Svédziai lakosok iránt mindenkor atyafiu szeretettel fogtok viseltetni. Reám nézve különös meglegedés az, ha a' *Norvegiai* Országgyűlésnek megbizonyíthatom, hogy *Dániának*, *Pomerania* miatt támadt nyughatatlansága kívánt véget ért; az a' jó egyetértés, mellyben mi *Európának* minden Fejedelmivel élünk, annál állandóbb fog lenni. A' mi kereskedő hajóinkat a' közép tengerben örömet keresik, és a' tengeri pogány haramják hiven megtartják az azokkal kötött egyességeket. A' *Nagy Britannia*, és a' szövetséges *Amérikai* Szabadstátusok közt szerzett bekesség most

szorosabb fog lenni, és mind két részről megerősítetik, következésképen a' mi kereskedésünknek kiterjedése újabb kútfejeket fog találni. A' *Sz. Domonkosi* kormányzék örömet befogadta a' mi vitorláinkat, és ennek a' szigetnek vizeiben semmi akadályt nem fog a' mi kereskedésünk szenvedni.“

„Ez a' jelenvaló tudósítás tökéletesen meggyőzhet titeket arról, hogy én a' ti boldogságtokat előmozdítani meg nem szünök. A' ti tanátskozástoknak vége igen fontos; de szükség azt megmutatnotok, hogy ti a' ti Királyotok eránt tökéletes bizodalommal legyetek, és a' nemzet várakozásának, mellynek már is sok részben megfeleltetek, ezután is megfogtok felelni, hogy a' nemzetnek szabadsága az uralkodó Fejedelem eránt való bizodalmon és engedelmességen, 's egyszersmind a' nemzetnek szeretetén, és segedelmén fundáltassék.“

„*Norvegiai* jó Urak és Férfiak! A' Mindenható gondviselésében ajánllak titeket, kinek áldását kívánjuk a' ti tanátskozástokra; egyebaránt maradunk a' mi királyi jó indulatunkkal, és kegyelmességünkkel *XIII. Károly*.

Frantzia Ország.

A' 21-ik Juliusi Monitörben ezeket olvassuk: „A' *l' independant* nevezetü, valamint más *Francia* ujságok, ugymond, azt állatják, „,hogy a' *St. Leui* Herczegné *Sándor* Császár Eő Felségét egynéhány izben meglátogatta,“ továbbá, „,hogy ez a' Felséges Fejedelem a' *Bonaparte Napoleon* édes anyját audienciára maga eleibe botsátotta legyen.“ Mivelhogy ezen tudósítás egészen hamis, hatalmat vettünk arra, ugymond, a' nevezett Monitör, hogy azt megczáfoljuk. *Sándor* Császár Eő Felsége egyiknek sem adott engedelmet a' fennnevezett személyek közül, hogy Eő Cs. Felségét meglátogassák.“

Lavalette ur, a' postáknak ezelőtt volt *General-Directora*, a' mint ezta' *Gazette de*

France jelenti, Julius 18-ik napján *Párisban* fogságra tétetett. Azonkívül igen sok más postatisztviselő is bézárattattak. *Hortense*, és *Souza* aszszonyságok azt a parantsolatot vettek, hogy tüstént *Párist* oda hagyják.

A' *Gazette officielle* nevü ujságlevél egy királyi rendelést foglal magában, melly szerint a' könyvnyomtatásban annakelőtte volt öszveszorítás, hogy t. i. *minden irás, melly 20 árkusnál nagyobb volt*, a' könyvnyomtatásra ügyelő General-Director megítélése alá volt vettetve, egészen eltöröltetett, 's a' *nyomtatásban tellyes szabadság* megengedtetett.

A' nemzeti gárdisták 3-dik, és 6-dik legiójából való több Granatirosok, a' régi gárdisták közül való nyoltzvan granatirosokat a' királyhoz vezettek, a' kik Eő Felségének következendő irást adtanak bé: „Sire! Az alól megirtak a' régi gárdához tartoztanak, és ditséretes sebhelyekkel vannak megrakatva. A' *Bonaparte* Franezia Országba való bérohanásakor eleinte vonakodtak ő néki szolgálni; későbbben, megkell vallaniok, egy szempillantatig tartott eltevedés tsábitotta vala el őket, a' korpusaik közé ismét bé állani; a' legszivesebb megbánás ime a' törvényes királyi széknék graditsaihoz vezeti őket vissza; betsülletekre és a' sebhelyeikre esküszik, hogy ennekutánna az utolsó tsepvéereket egyedül Felségedért akarják kiontani, és az ő készségeknék tanubizonyságául kéri az a' kegyelmet magoknak, hogy a' királyok közt legjobbknék gárdájába felvétetessenek. Éz a' Felséged leghivesebb jobbágyinak 's katonáinak a' kivánságok.“ (Ezutann vannak az aláírások).

Az annak idejébe ugy nevezett nemzeti *Conventnek* volt deputátusa, *Mallarmé*, a' ki 32 *Verduni* ifju leánykát *Guillotine* által elvesztetett vala, és a' *Brüsseli* lakosoknak is a' revolutiós időközben sok fájdalmat okozott, mostan pedig az *Avesnesi* Vice-Prefektusságot viselte, a' *Pruszszusok*

által fogságra tétetett, és szoros örizetalatt német Országba vitetett. Reménylhetőképben, igr szóllanak a' *Berlini* ujságlevelek, egy kemény, de igasságos büntetés fogja mostanság azokat érni, a' kik *Frantzia* országban és külföldön is kimondhatatlan szerentsétlenségeket okoztak vala.

A' *Journal de Paris* nevü ujságlevél azt mondja, hogy minden *Párisi* zurnálok mellé egyegy *Redacteur Responsable*, az az olyan felvigyázó rendeltetett légyen, a' ki a' reábizott ujságlevél foglalatjáról köteles mindenkor megfelelni; söt hogy a' házszegletre kiragasztani szokott hirdetések számára is illy felvigyázók rendeltettek légyen.

A' mult Julius 15-iken 1 's 2 óra között az *Anglus* armádanék nagy Generalstábja, melly valami 300 Generálisokból, és Stabális Tisztekből áll, a' *Wellington* Hertzegnék vezérlése alatt, a' *Tuileriapalotába* a' Király tiszteletere ment vala; Eő kir. Felsége ezen megkülömböztetett Tiszteknék olly nagy számát a' legnagyobb szivességgel fogadtael. Egyenként egymásután bortsáttattak eleibe, 's név szerint nevezettek meg mindnyájan. A' király a' *Sz.GyörgyRendjének* czimerét viselte, és *Her. Wellingtonhoz* *anglus* nyelven e' következendő szókat intézte: „Herczeg ur, az én személyes köszönetemmel tartozom Kigyelmednek azon emberiségért, és jóakaraterért, mellyel a' Kigyelmed armádája az én alattvalóimmal bánik, és nagy örömmre szolgál, hogy ezen tanubizonyságot az egész Generalstábja előtt tehetem személyesen.“ Ez után többekkel azon Tisztek közül beszélgetett a' Király, kik minnyájan azon jó elfogadtatásokon nagyon örvendeztek. A' következett napon a' Nagyherczegek, *Orosz Császár* testvérjei is látogatására mentek Eő Kir. Felségének.

A' midön *Wellington* Hertzegnék *Marsal Davoust* a' hozzá küldött irásában *Bonaparte* lemondásának híret jelentette volna,

amaz azt felelte: „*Tudtam én tizenöt holnapoktól ólta már ezt a' lemondást.*“

A' 13-dik Juliusi *Journal des Debats* nevü ujságlevelékben ezeket olvassuk: Ma reggel sok Orosz gyalog, lovas 's ágyuzó hadi seregek rukkoltak bé *Párisba*. Ezek a' F. M. Gróf *Barclay de Tolly* vezérlése alatt lévő armádához tartoznak, a' mellynek szama 80.000 emberre tétetődik. Ez a' Generális már tegnap előtt *Párisba* megérkezett vala. *Czernitscheff* Generál ma egy kozáktsapattal rukkoltbé. — *Bülow* Generális a' múlt éjjel *Versaillesbe* ment, a' hol az ő főhadiszállása leszen. A' vezérlése alatt álló hadiseregek *Versailles, Rambouillet, és Chartres* között fognak kvártélyozni.

Ugyan azon *Journal*, Jul. 14-kén ezeket foglalja magába: A' Király ma a' Fels. *Austriai Császárt* látogatta meg. — Orosz Császár Eő Felsége tegnap az özvegy *Orleansi Hercegnének* látogatására ment vala. Eő Cs. Felsége tsak béreskotsiba (fiakerbe) ment hozzája.

(Ugyan azon *Journalból* Jul. 15-ken) Bizonyosnak lenni látszik, hogy *Blücher* Herceg parantsolatjából több özveesküdtteknek jószágaik sequestrum alá tétettek. — *Orleans* a' szövetségesek hatalmában valyon: A' pártosok sántzokat ásnak a' *Loire* vize bal partján.

(Ugyan azon ujságból Jul. 16-dikán) A' *Seine-és Oise-Departamente* két millióból álló hadi adó ezüst pénzben vettetett, mellyet minél hamarább le is kell fizetni, és ezenkívül 2400 gyalog, lovas, és ágyuzó katonáknak ruháztatása, és felkészítése. — A' *Blankenstein* Huszár-Regement, 's több Magyar lovasregementek *Páris* városának környékire menttek.

(A' 17-dik Juliusi *Journal des Debats* ujságleveléből). Mi több más ujságlevelék után azt hirdettük vala, hogy a' Pruszsusok száz millió contributiót vetettek légyen *Páris* városára, és hogy a' Király ezen contributiót a' maga közben járásával nyoltz

millióra megkevesítette volna. Ezen contributió éppen nem kívántatott, de a' leggazdagabb *Párisi* lakosok közül egynehányan özvehivattattak a' végre, hogy azon eszközökről gondoskodjanak, miként lehessen a' szövetségesek armádáknak, azon fővárosban való tartatásokat legjobban elintézni, és egy, ötszemélyekből álló kommissiónak javallására a' rendeltetett, hogy a' pénzváltókra, váltóágensekre, notáriusokra 's más egyebekre szolló requisitiók formájában nyoltz millióból álló summapénz felemeltessek, melly summát azok most tegyekle előre, 's a' melly későbbben minden lakosokra ezeknek vagyonyjokhoz képest, fog felosztattatni. Az is bizonyosnak látszik, hogy jövendőben semmi pénzbeli contributió a' szövetségesek közül való valamellyik magános hatalmasság által nem fog kívántatni, es hogy az e' ffele hadi adó, ha fog is kérettetni, minden Hatalmasságok nevében és hasznokra fog kiirattatni, és hogy ezek a' Királlyal az iránt való egyetertesre is lépni fognak.

(Ugyan azon *Journalból*, Jul. 18-dikán) *Julius* 12-ikén egy tsuport pártosok, kik egy szabad *Corpushoz* tartozóknak lenni adtak ki magokat, mind eszeveszettekeli torokkal *Vive l' Empereur* (éljen a' Császár) kiáltván, *Dijonba* hirtelen bérohantak vala, 's a' város kapuján álió strázsára, mellynek egy töltése sem volt, lövésekettettek. Egy nemzeti gárdista kezén sebet kapott, de nem sokára eljövén a' segedelem, azon gazemberek is elszaladtak onnét. Egyik közzülök nehéz sebet kapott, 's fog-ságba tétetett. Az ott őrizetben lévő lovas-ság utánok küldetett.

A' 23-dik Juliusi *Monitör* több környülállásokat említ a' *Bonaparte, Bellerophon* hajóra való üléséről, a' melly Jul. 16-ikán, délutáni 2 órakor valóban elvitorlázott vala. Még is mindazáltal a' szélnek járásából és erőtlenségéből itélvén, azt hitték, hogy ezen hajó Jul. 19. vagy 20

napja előtt anglus partot nem érhet. (A' *Cumberlandi* Herceg, ki 22-ikén *Doverből* elindult, és 26-ikén *Frankfurtba* megérkezett vala, azon hirt hozta, hogy *Bonaparte* a' felljebb irt napon még *Bellerophon* hajón lett légyen).

A' *Bonapartéval* elment személyeknek neveiket így közli a' *Moniteur*. General-lieutenant Gróf *Bertrand*, fő udvari Marsal; *Bertrand* Grófné 3 gyermekeivel; Generallieutenant *Rovigo* Herceg; Gen. Lt. *Lallemand*; Gen. Major Báró *Bourgaud*, Gen. Major *Montholon-Sémonville* mind ketten *Napoleon* Adjutánsai, *Montholon-Sémonville* Grófné egy gyermekeivel; Gróf *de Las-Cases* a' fiával, *Résigny* Eskadronkommendans, és ordinantzialis Tiszt; *Plánat* Eskadronkommendans és ordinantzialis tiszt, *Autric* ur, Lieutenant és ordinantzialis (parantsolathordó) Tiszt; *Schultz* Eskadronkommendans; *Pointkorsky* főhadnagy; *Mercher* főhadnagy; és *Maingault* ur, *Napoleon*nak Seborvosa. Ezeken kívül negyven személyek.

A' *Tsatamezőkről*.

A' *Párisi* tudósítások szerint, Jul. 21-ikén a' *Pruszsus* és *Saxoniai* hadi seregeknek nagy részén katonavisgálást tartottak a' szövetséges *Fejedelmek*. Ezen alkalmatossággal *Austriai* és *Orosz Császár* Eő Felségek *pruszsus* forma ruhában, és *Austriai Császár* Eő Felsége közepiben, *Orosz Császár* bal felől, *Pruszsiai Király* pedig jobbfelől lovagolván azon seregeket rendre nézegették, azután megállván magok előtt elmarsiroztatták. A' Fels. *Orosz Császár* és a' *Pruszsiai Király* a' mi Felséges Urunkat egész lakó palotájáig elkésirtek vala.

A' hivatal szerint való *Anglus* tudósításokból a' közelebből való körülállásokat lehet kihuzni a' *Bonaparte* megfogattásáról: A' *Rochefort* vizén állott *Britanniai*

hajósereget kommandirozó Admiral *Hotham* Julius 13-dikán egy levelet vett *Bertrand* Generálistól, a' ki *Bonaparte* nevében, az annakelőtte már *Angliától* kért uti levél következésében, *Amerikába* való szabad elmenetelt kívánt. Azon *Admiralis* azt felelte neki, hogy ő arra nézve semmi utasítást az *Országító* széketől nem vett, sot hogy az a' parantsolat nékie adatott légyen, hogy semmi hajót a' nélkül, hogy azt egészen fel ne hányná 's keresse, utnak ne ereszzen. Ezenfeleletre következett *Bertrand* Generálnak azon nyilatkoztatása, hogy az ő ura (*Bonaparte*) az *Anglus* törvényeknek oltalma alá veti magát, és mint magános ember kíván *Angliában* élni; e' mellett az alól irt és *Regens Herceghez* intézett *Bonaparte* levelét is által adta azon *Admiralnak*. A' nélkül, hogy a' feleletet várta volna el *Napoleon*, hihetőképpen a' *Rocheforti* körülállásoktól szorongattatván, Jul. 15-ikén reggel azon (szabad akaratjából származott életében legutolsó) elhatározását végre is hajtotta. Azon említett levélnek foglalata következendőköl állott:

Királyi Hertzegséged!

Minekutánna én az országomat szélljel szaggató pártosságoknak, és az *Európai* legnagyobb hatalmasságoknak tárgyakká lettem volna, az én politika életemet elvégzettem, és jövök mint *Themistocles* hogy a' *britanniai* nép között telepedhessek.

Én magamat az ő törvényeinek oltalma alá vetem, a' melly oltalomra a' *Királyi Hertzegséged*, ngymint az én ellenségeim közt a' leghatalmasabb, legálhatatosabb, 's legnagyobb lelkü ellenségem részéről számot tartok. *Rochefortban*, Julius 13-dik napján 1815. *Napoleon*.

Egyéberánt *Generál Becker*, a' ki 21-ikén *Rochefortból Párisba* visszaérkezett, azt beszélte, hogy senkit sem látott jobb izün enni, mint *Napoleon*, azon *Bellerophon* hajón evett vala.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 33.

A' Magyar Kurir 62 - dik darabjához.

Magyar Ország.

A' Keszthelyi Georgikonban megüresült Pristaldusi Stipendiumról való Hirdetmény.

A' Georgikonnak Előljárói ezennel köz hírül adják, hogy az ugyan ezen Institutummal egybekaptsolt Pristaldumban, a' vagy azon Intézetben, mellyben jövendőbéli Fiscálisok készítetnek, a' következő Oskolabéli Esztendőnek kezdetével ismét egy Stipendium megüresült. A' Cursus két Esztendőig tart: szabad szállás mellett ezen Stipendium az első esztendőben 350 f. a' másodikban 400 fokra határozott meg.

Azoktól tehát, kik ezen említett Stipendium elnyerésére vágyódnak, megkívánatik, hogy a' Törvénybéli Oskolai Cursust ditséretessen elvégezték, 's arról hiteles Bizonyító Levelet előmúttassanak. Egyébiránt pedig hogy a' Deák, Magyar, és Német nyelvek tökéletes beszéllése, és írása mellett ép, és egészséges testi alkotmánnyal bírjanak. A' mi a' Tudományoknak nemeit illeti, ők az első esztendőben az Urodalom Fiscális mellett leendő hivatalbéli Praxissal és a' Törvényes Tudományok halgatásával, a' Georgikonban való Gazdaságbélit is öszve kaptsolni fogják. Utasítást vesznek továbbá az Uradalmi, vagy is Jurisdictionalis Instruction kívül a' Fiscálisok, és Pristaldusok számára kidolgozott rendtartásban; a' második esztendőben pedig Rigorosumot tesznek: melly külömbféle tárgyakban talentumokat, és előmeneteket próba tétel által megbizonyítván, és Diplomát is kapván tehetségek, 's viseletekhez képpest várható előmenetellel eleintén mint valóságos Pristaldusok az Uradalmi Fiscálisok

mellé segítségül állandós fizetéssel ki fognak tétetni.

Azok tehát, a' kik ezen Stipendiumban reszesülni kívánnak, magokat jövő September hónapnak utóljáig nem tsak a' Georgikonnak Előljáróinál, vagy a' Gazdaságbéli Uradalmak Fő Kormány Székénél irás szerént, vagy személyessen jelentsék, hanem az elmebeli tehetségek, jól elvégzett Tudományok, és egyéb előbbeni jó erköltsü magok vtseletekről a' hiteles Bizonyos leveleket elő mutassák. A' Pristaldusi Cursusnak kezdete első Novemberre vagyon meg határozva.

Egyszersmind valamint eddig, úgy ezután is mind azoknak, a' kik ezen Intézetet tnlajdon, vagy más költségén jární akarják, az abba való bėjárás ingyen meg fog engedtetni, és bizonyos Xeniumok is számokra ébresztés végett rendeltettek. Költ Keszthelyen Julius 11-kén 1815.

T u d ó s í t á s.

Pesten Nemzeti Könyvtáros Kiss István-nál találtató Uj Könyvek.

Nemzeti Plutárchus, vagy a' Magyar Országai és a' velle egyesült Tartományok Nevezetes Férjfiainak Élet le írásaik ki adta Kölcsi Wintze, Károly egy részre metzett képpel Tsinos boritekban 8. kötve 2 fl. 45 kr.

Ismét egy játék Metastásióból Döme Károly által egy részre metzett képpel 8. kötve 3f.

A' Fiatal Bún Eánóné Madame Genlis után Frantziából Sebestyén László által, egy részre metzett képpel Tsinos boritekban 8. kötve 36 kr.

Pethe Ferentz, Pallírozott Mezei Gazdaság 3-dik része 8. kötve fél frantziába 7 fl. 30 kr.

Katona Mihály, a' Föld Mathematica leírása, a' Világ alkotmányával egygyüt 4-Réztábla Rajzolatokkal egygyütt 8. kötve 3 fl. 30 kr.

Kis János Versei, ki adta Kazintzi Ferentz, három kötetben 3 Rézre metzett képpel Csinos boritékban 8. kötve 6 fl.

Hoblik Márton Versei Tsinos boritékban 8. kötve 2 fl.

Az Indiai Bölts, vagy miként lehet az Ember Boldog e' Társaságos Életben 8. kötve 45 kr.

Bene Ferentz. Az Orvosi Tudománynak rövid rajzolatya Első kötet, a' Physiologia és a' Higieologia; Második kötet, a' Pathologia Generalis Therapia Generalis és a' Materia Medica 8. kötve 4 fl. 30 kr.

Tóth Ferentz a' Helvétziai Vallást követő Túl a' Tiszai Superintendentziában Elt Református Püspökök Élete e' jelen való időkig lehozva 8. kötve 2 fl.

Visgálódó és oktató Ertekezés a' Szőlő Mivelésről, a' Bor, Égettbor, közönséges és fűszeres Etzetek készítésének Mesterségével együtt Chaptál által 21 Réztábla rajzolatokkal, ki adta Nemes Fábián József 8. kötve 14 fl.

Zsoldos János Diaetetika, vagy az Egészséget fentartó és a' Betegségtől tartóztató Rendszabások 8. kötve 2 fl. 45 kr.

Innapi Hűsz Predikáziók, ki adta Kováts Sámuel Csákvári Református Predikátor 8. kötve 1 fl. 45 kr.

A' *Nagy Kanút*, avagy a' Fiui és Házasságbeli Szeretet között való küszködös, Vitézi Történetek négy Rézre metzett képpel 8. kötve 5 fl.

A' *Plánták Nyavalái* ki adta Fejér Elek 8. 48 kr.

Ertekezés a' szóknak Szármozásokról a' Magyar Nyelvben 8. kötve 3 fl.

A' *Levegőnek rövid Ismértetése*. Irta Nagy Leopold 8. kötve 1 fl. 30 kr.

A' *Szeretet Érzései* irta Dobai György egy rézre metzett képpel 8. kötve 1 fl. 30kr.

Látzai József különböző Textusokról készített Predikáziói két kötetben 8. kötve 5 fl.

A' *Világ Története* a' Teremtéstől fogva a' mostani időkig lehozva Nagyvárad Ajtai Sámuel által két Darab 2 Rézre metzett képpel 8. kötve 7 fl.

Két Koszorús Delinke egy rézre metzett képpel 8. 1 fl. 45 kr.

A' *Józan Életnek némely Regulái* ki adta Fejér Elek 8 kötve 48 kr.

B é t s.

Azon tartós és gyakran égdörgésekkel, 's felhőszakadásokkal öszvekaptsolt essőzések, mellyek nem tsak *Austriában*, hanem Monarchiánknek más részeiben is estek *Magyar Ország*on is sok és veszedelmes károkat okoztak. — Nyitra Vármegyének egy részét leginkább érte ezen szerentsetlen-ség. *Verbó* nevezetü mező városkának környékén is Jul. 22-ik napján estvéli 9 órakor rettenetes égháború támadott, melly szüntelen való dörgésekkel, villámlásokkal, és nagy de azonban veszedelmesnek nem látszó záporessővel volt öszvekaptsolva. Éjjeli 11 órakor a' szomszédságán lévő *Brezovai* hegyeken történt felnőszakadás olly hallatlan vizáradást hozott, hogy a' *Verbó* városkán keresztül folyó *Holeszka* nevü patak, a' mellyen külömben minden gyermek keresztül gázolhat, 2 söt 3 ölni magasságra megnőtt, és házakat emberekkel együtt valamint marhát is seprert el magával. Ezen vizáradásban 25 ember vesztette el az életét. *Krakován*, *Nagy-Tapoltsán*, *Nitra-Zsámokrét*, *Zay-Ugrótz*, *Nedanótz*, *Bilitz*, *Chinoran*, *Presniz*, *Chrabon*, *Nitra-Zerdahely*, *Csalatka*, *Ludány*, *Kamenfalva*, *Úzlégh* helységek, hol többet, hol kevesebbet szenvedtek. De legnagyobb kárt a' mezei jószág-nak elvesztésében mindnyájan vallottak.

D. D. S.

Aug. 3-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 339 5/6 forintot Váltótzedulában. Egy Csász. aranyért 15 forintot 36 krt.